

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ID 6551
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії: Черноус Тетяна Юріївна, 1978 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2003 році Київську національну музичну Академію, відділення Музична педагогіка та виховання за спеціальністю вихователь-методист, викладач-інструменталіст /фортепіано/, працює викладачкою кафедри психології Національного університету «Острозька академія» Міністерства освіти і науки України, м. Острог, виконала акредитовану освітньо-наукову програму Психологія.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету «Острозька академія» Міністерства освіти та науки України, м. Острог від «04» липня 2024 року № 71, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

Матласевич Оксани Володимирівни, доктора психологічних наук, доцента, завідувача кафедри психології Національного університету «Острозька академія»;

Рецензента:

Августюк Марії Миколаївни, доктора психологічних наук, доцента, професора кафедри міжнародних відносин Національного університету «Острозька академія»;

Офіційних опонентів:

Карпенка Євгена Володимировича, доктора психологічних наук, доцента, професора кафедри практичної психології Львівського державного університету внутрішніх справ;

Шпак Марії Мирославівни, доктора психологічних наук, професора, професора кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Яланської Світлани Павлівни, доктора психологічних наук, професора, декана факультету психології і соціальної роботи, Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

на засіданні 26 серпня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки Черноус Тетяні Юріївні на підставі публічного захисту дисертації «Психологічні особливості формування емоційного інтелекту майбутніх учителів початкових класів засобами музики» за спеціальністю 053 Психологія.

Дисертацію виконано у Національному університеті «Острозька академія» Міністерства освіти та науки України, м. Острог.

Науковий керівник: Каламаж Руслана Володимирівна, доктор психологічних наук, професор, Національний університет «Острозька академія», проректор з навчально-виховної роботи.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація виконана державною мовою. Робота містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, що мають істотне значення для розвитку у галузі

психології, а саме:

уперше:

побудовано концептуально-динамічну модель формування емоційного інтелекту майбутніх учителів початкових класів засобами музики; запропоновано та верифіковано програму формування емоційного інтелекту майбутніх учителів початкових класів засобами музики; обґрунтовано та експериментально перевірено психолого-педагогічні умови ефективності впливу музичних засобів на формування емоційного інтелекту майбутніх учителів початкових класів; отримано емпіричні дані щодо готовності студентів до застосування музичних засобів для вирішення професійних завдань, саморозвитку та для актуалізації особистісних копінг-ресурсів для подолання стресу;

уточнено та доповнено:

зміст поняття емоційного інтелекту у контексті навчально-професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів;

набули подальшого розвитку:

теоретико-методичні підходи щодо ролі музичних засобів для розвитку емоційного інтелекту майбутніх учителів початкових класів та психолого-педагогічних умов їх ефективного застосування у вимірі професійного становлення студентів.

За змістом, структурою, обсягом та оформленням дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Здобувач має 14 наукових публікацій за темою дисертації, серед них: 3 статті у наукових фахових виданнях України, 2 статті у закордонних виданнях, 1 розділ у колективній монографії, 1 методичний посібник, 2 статті у методичних посібниках, 5 публікацій у збірниках матеріалів конференцій.

Зараховані статті за темою дисертації згідно вимог пунктів 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року містять обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків. Всі наукові праці опубліковано в різних випусках (номерах) наукових видань та мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier):

1. Черноус Т. Ю., Каламаж В. О. Музично-рухові засоби розвитку самоусвідомлення психоемоційних станів майбутніх учителів початкових класів. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія»: науковий журнал. Острог: Вид-во НаУОА, січень 2022. № 14. С. 57-64. DOI: <https://doi.org/10.25264/2415-7384-2022-14-57-64>.

2. Черноус Т. Ю., Каламаж В. О. Активізація стрес-переборюваних стратегій майбутніх учителів початкових класів засобами музики. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія»: науковий журнал. Острог: Вид-во НаУОА, червень 2022. № 15. С. 62-71 DOI: <https://doi.org/10.25264/2415-7384-2022-15-62-71>.

3. Черноус Т. Ю., Каламаж В. О. Тілесно-руховий чинник музичного впливу на рефлексивний компонент емоційного інтелекту (на прикладі майбутніх учителів початкових класів). Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. 2022. Випуск 12. С. 130-138. DOI: <https://doi.org/10.30970/PS.2022.12.15>.

4. Halyna Handzilevska, Eduard Balashov, Olena Shershnova, Tetiana Chernous, Eva Levakova. Psychological analysis of Wera Wowk's poetic collection "Mandala" in the resilience

resources' context: Orff approach. *Rivista di psicolinguistica applicata. Journal of applied psycholinguistics.* ed. Fabrizio Serra Pisa, Roma. 2024. P. 79-88. DOI: <https://doi.org/10.19272/202407701005>.

5. Chernous, T., Kalamazh, R. & Romaniuk, V. Development of Emotional Intelligence in Future Elementary School Teachers, *Youth Voice Journal*, 14(3), 2024. 33-44. DOI: <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.31046.4896>.

У дискусії взяли участь голова ради (Матласевич О. В.), рецензент (Августюк М. М.), офіційні опоненти (Карпенко Є. В., Шпак М. М., Яланська С. П.) та висловили зауваження:

1. Аналізуючи теоретичні аспекти проблеми дослідження емоційного інтелекту, дисертантка вдається до ґрунтового теоретичного аналізу праць як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Однак, перший розділ дисертації дещо переобтяжений аналізом теоретичних підходів авторів до досліджуваної проблеми, водночас, окреслені теоретичні концепції емоційного інтелекту загалом та його вивчення у контексті формування у майбутніх учителів початкових класів засобами музики потребують більш критичного оцінювання. На противагу, методики, що лягли в основу експериментального вивчення впливу засобів музики на розвиток емоційного інтелекту майбутніх учителів початкових класів, варто було б детальніше описати у першому розділі дисертації.

2. Бажано було б розширити площину експериментального вивчення психологічних особливостей формування емоційного інтелекту серед слухачів інших гуманітарно-педагогічних освітніх програм, зокрема, з урахуванням гендерних відмінностей і вікових особливостей.

3. Вбачається доцільність у зіставленні дидактичних умов навчальної діяльності студентів контрольної та експериментальної групи, що дозволило б зрозуміти чи мають респонденти контрольної групи можливість розвивати емоційні компетенції з використанням засобів музики

4. Наукову новизну дисертації значно підсилило б уведення в цільовий блок, поряд з вказаними, розвиток метакогнітивного компоненту емоційного інтелекту. Відповідно, виокремивши такий компонент у структурі емоційного інтелекту.

5. Варто було б пояснити, чому постала необхідність виокремлення не лише «психологічних умов», а «психолого-педагогічних умов» формування емоційного інтелекту у студентів.

6. У розробленій концептуально-динамічній моделі формування емоційного інтелекту майбутніх учителів початкових класів засобами музики варто було б відобразити також і процесуальні аспекти формування емоційного інтелекту (через виокремлення психологічних механізмів його формування та взаємозв'язків між ними, рівнів його розвитку у майбутніх учителів початкових класів тощо), що дало б змогу більшою мірою показати динаміку формування емоційного інтелекту в майбутніх учителів початкових класів засобами музики.

7. З метою вивчення динаміки формування емоційного інтелекту в майбутніх учителів початкових класів засобами музики доцільно було б зробити порівняльний аналіз результатів дослідження рівня розвитку емоційного інтелекту у студентів 1-го та 4-го курсів. Це дало б змогу визначити відмінності у його формуванні на початковому та завершальному етапах професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

8. Якісний аналіз результатів емпіричного дослідження не містить диференціації відповідно до вікових відмінностей респондентів. Висновки з урахуванням продиференційованих результатів, могли б мати більшу репрезентативність щодо специфіки формування емоційного інтелекту з урахуванням вікових відмінностей в розрізі різних курсів спеціальності «Початкова освіта».

9. Доцільно деталізувати у концептуальній динамічній моделі в операціональному блоці основні принципи запропонованого орф-підходу.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Черноус Тетяні Юріївні

ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
за спеціальністю 053 Психологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Матласевич Оксана Володимирівна

ПІДПИС
ПІДТВЕРДЖУЮ
НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ
КАДРІВ НАУ «ОА»

